

Fossilfri livsmedels- produktion för en hållbar framtid i Skåne

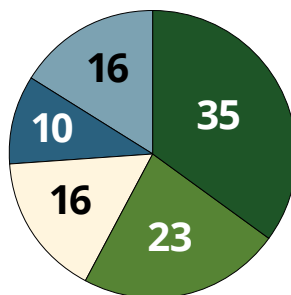
Länsstyrelsen
Skåne

Några inledande ord

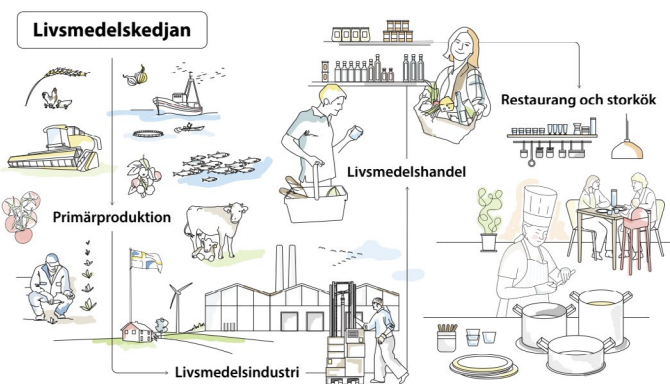
Livsmedelssektorn bidrar med en stor del av växthusgasutsläppen i Skåne. Trots framsteg inom andra områden, som energisektorn, transporter och industri, har utsläppen från livsmedelsproduktionen inte minskat i samma takt. Jordbrukssektorn står för 23 procent av de totala utsläppen i regionen.

De största utsläppen sker inom primärproduktionen, som idag bygger på ett linjärt system där insatsvaror som gödsel och bekämpningsmedel importeras. Detta gör systemet sårbart och förstärker behovet av en övergång till fossilfria alternativ. En sådan omställning är viktig både för att minska klimatpåverkan och för att öka sektorns motståndskraft.

Jordbrukssektorns andel % av de totala utsläppen i Skåne

- Transport
- Energi
- Jordbruk
- Övrigt
- Industri

©Jordbruksverket

Pengar, pengar, pengar

Vi har undersökt möjligheterna att minska klimatutsläppen från livsmedelssektorn och identifierat vilka ekonomiska incitament som behövs för att stimulera produktionen av fossilfria livsmedel. Det är tekniskt möjligt att producera fossilfria alternativ redan idag, men ekonomiska hinder bromsar utvecklingen.

Trösklar

En central utmaning är de högre kostnaderna för att ersätta fossila insatsvaror med förnybara alternativ. Traditionell livsmedelsproduktion är starkt beroende av fossila bränslen, bland annat för:

- Maskiner och transporter
- Produktion av gödsel, bekämpningsmedel och kraftfoder

Att byta ut dessa mot förnybar energi och biobaserade insatsvaror innebär ökade kostnader som lantbrukarna idag har svårt att hantera.

Så skapar vi en marknad

För att skapa en marknad för fossilfria livsmedel krävs samverkan mellan producenter, uppköpare och förädlare. Det behövs också långsiktiga avtal för att dela på risker och kostnader i värdekedjan. Dessutom krävs åtgärder för att öka efterfrågan på fossilfria alternativ, exempelvis:

- Minskade marginaler på hållbara alternativ i dagligvaruhandeln för att hålla nere konsumenternas matkostnader jämfört med konventionella alternativ.
- Utveckling av e-handel där konsumenter enkelt kan köpa fossilfria produkter direkt från producenter till konkurrenskraftiga priser.
- Samarbeten med starka varumärken eller restauranger som är villiga att betala extra för fossilfria alternativ.
- Ekonomiskt stöd till lantbrukare som vill ställa om, inklusive hjälp med affärsmodeller och tekniskifte.

An aerial photograph of a vast, green agricultural landscape under a blue sky with scattered clouds. The fields are divided into various sections, some with visible crop rows. In the distance, a wind turbine is visible on the left. A large, dark green quote mark is positioned in the upper left quadrant of the image.

”

En central utmaning är de högre kostnaderna för att ersätta fossila insatsvaror med förnybara alternativ.

Förtroende

För att marknadsföra fossilfria livsmedel krävs en tydlig definition av vad "fossilfri" innebär. Standarder och tredjepartskontroller behövs för att skapa transparens och förtroende hos konsumenterna.

Vägen framåt

Projektets resultat kommer att kunna bidra till Skånes klimat- och energistrategi som lanseras 2025, i den nya livsmedelsstrategin (2.0), eller i en regional handlingsplan för en fossilfri livsmedelskedja. Genom samarbete mellan aktörer på regional och nationell nivå och satsningar på premiumprodukter kan Skåne därmed bli ledande inom fossilfri livsmedelsproduktion. Men det behövs en organisation som driver frågan framåt tillsammans med nyckelaktörerna på området. Det kommer att behövas för att bygga marknaden kring "Fossilfria livsmedel" där strategiska partnerskap, nya affärsmodeller och stöd till primärproducenter står i fokus.

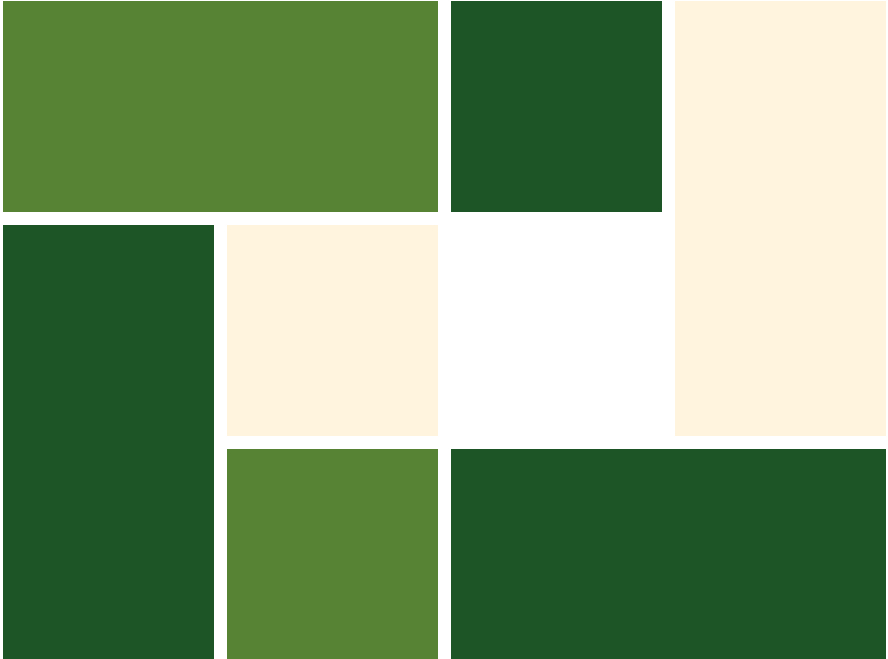
Att förena hållbarhetsmål med ekonomiska incitament och marknads behov är den största utmaningen. För att lyckas krävs långsiktiga investeringar, politiska styrmedel och en gemensam vilja att skapa ett mer hållbart och cirkulärt livsmedelssystem.

”

Genom samarbete mellan aktörer på regional och nationell nivå och satsningar på premiumprodukter kan Skåne därmed bli ledande inom fossilfri livsmedelsproduktion.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane